

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل			
تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی	ویرایش دوم	ذکر مآخذ	تصحیح و ویرایش اولیه

نکته‌ای از زیارت عاشورا

یک نکته در سلام زیارت عاشورا هست که به آن اشاره می‌کنم. بعد از ظهر عاشورا در صحنه‌ی کربلا، اباعبدالله علیه السلام را نگاه کنید؛ ببینید حضرت چه حالی دارند! غالب اصحاب به شهادت رسیده‌اند؛ در آن گرمای داغ و تفتیده‌ی صحرای طف، تشنگی غالب بر وجود مقدّس حضرت، داغ‌های سنگینی که به وجود مقدّس حضرت وارد شده است. در روز عاشورا با هر شهیدی که به زمین می‌افتاد امام حسین علیه السلام هم یک‌بار شهید می‌شدند. روز عاشورا امام حسین علیه السلام هفتادوسه بار شهید شدند. حالا با این همه داغ سنگینی که حضرت متحمل شدند که اصلاً عظمت این داغ قابل تصور نیست، نگاه کنید و صحنه‌ی کربلا را ببینید! می‌شود دید! اگر خداوند متعال بخواهد، انسان پرده را کنار می‌زند و آن صحنه را می‌بیند که حضرت اباعبدالله علیه السلام در چه حالی هستند. حالا با این حال، بعد از ظهر عاشورا مستحب است، انسان زیارت عاشورا را با صد لعن و صد سلام و بعدش هم دعای علقمه را بخواند؛ خیلی فضیلت دارد.

در زیارت عاشورا می‌گوییم: **السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ**، این کشته‌هایی که الان دور اباعبدالله علیه السلام ریختند و حضرت یکی یکی اینها را به دارالحرب می‌برد؛ **عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَثُ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ**. ببینید اینجا تنها به اباعبدالله علیه السلام سلام می‌دهید؛ چرا؟! اول زیارت می‌گویید: **عَلَيْكُمْ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَثُ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ**؛ به جمع سلام می‌دهید، یعنی به اباعبدالله علیه السلام و همه‌ی یارانش سلام می‌دهید؛ اما اینجا می‌گویید: **عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ**؛ چرا؟! چون دیگر همه‌ی اصحاب، فانی شدند در وجود مقدّس اباعبدالله‌الحسین علیه السلام! در صحنه‌ی کربلا غیر از

اباعبدالله علیه السلام دیگر کسی نیست! همه جلوه‌ای از وجود مقدس امام حسین علیه السلام شدند. تعینات شخصی و تشخیصاتشان را زمین ریختند؛ افکارشان، ایده‌هایشان، آرزوهایشان، تعلقات و دلبستگی‌هایشان، همه را به پای اباعبدالله علیه السلام ریختند و در وجود مقدس اباعبدالله‌الحسین علیه السلام فانی شدند. لذا دیگر یکی بیشتر نیست؛ آن هم امام حسین علیه السلام است. لذا سلام را [به صیغه‌ی] فرد می‌دهید؛ می‌گویید: **عَلَيْكَ** **مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ**؛ بر تو ای حسین سلام خدا باد؛ **مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ**؛ تا وقتی که من هستم و تا وقتی که روز و شب برقرار است.

می‌دانید در زبان عربی سلام در دو حال داده می‌شود، هم موقع شروع ملاقات و دیدار می‌گویند **السَّلَامُ عَلَيْكُمْ**، هم وقتی که می‌خواهند خداحافظی کنند. این سلام بعدی و انفرادی را من همیشه از زبان زینب کبری علیها السلام می‌دهم؛ وقتی که امام حسین علیه السلام وداع کرده‌اند و دارند جدا می‌شوند، سلام انفرادی است. **عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ**؛ همه‌ی اصحاب شهید شدند؛ فقط حسین علیه السلام مانده است. حالا می‌گویید: **عَلَيْكَ** **مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ وَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ**؛ حسین جان، از زبان زینب کبری علیها السلام، این آخرین سلام من بر تو نباشد! **وَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ**.

خدمتتان عرض کرده‌ایم که سلام مال مقام حضور است. ما به کسی که حضور ندارد سلام نمی‌دهیم. به کسی که می‌رسیم و او را ملاقات می‌کنیم، می‌گوییم سلام علیکم. غیر از این است؟ پس وقتی می‌گویید: **السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ**، باید حضور اباعبدالله علیه السلام را درک کرده باشید تا سلام به حضرت دهید و الا سلام به غایب که نمی‌دهیم؛ سلام به حاضر می‌دهیم. ان شاء الله حضور مقدس اباعبدالله‌الحسین علیه السلام را درک کنیم و به خودشان سلام دهیم.

به هر حال این سلام **وَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ**^۱ اینکه آخرین سلام من نباشد، مال همین عصر عاشوراست. مال همین لحظه‌ای است که اباعبدالله علیه السلام با خواهرشان زینب کبری علیها السلام وداع کردند و دارند می‌روند و حضرت زینب علیها السلام به اباعبدالله علیه السلام می‌گویند: این آخرین سلام من بر تو نباشد حسین! **عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ!**

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُم

---

^۱ محدث قمی، مفاتیح الجنان، زیارت عاشورا؛ طوسی، محمد بن حسن، مصباح المتجهّد، ج ۲، ص ۷۷۴ و ابن مشهدی، مزار کبیر، ص

۴۸۱ (با اندکی تفاوت).